

[Jørn Pedersen]

så tvivl om dem. Jeg er nødt til over for hr. Kofod-Svendson meget nøjagtigt at fastholde det spørgsmål, jeg stillede i mit første indlæg, men som jeg fik ikke noget svar på her til sidst og ikke har fået svar på undervejs, nemlig hvordan forholdet er imellem de gode rettigheder, vi nu giver borgerne til selv at vælge, og den kommunale økonomi, der skal bære de rettigheder – den kommunale økonomi, som også Kristeligt Folkeparti med rette i mange situationer gør opmærksom på at vi skal forholde os til her i salen, hver gang vi tager lovnitiativer. Hvordan er den samfundsmæssige effekt af dette lovforslag? Hvad vil en gennemførelse af det betyde for Danmarks kommuner? Det vil jeg gerne have et svar på, for jeg synes nok, det er ret afgørende, at man på den ene side, fra flere partier i øvrigt her i salen, har nogle meget flotte formuleringer om, hvilke rettigheder borgerne har, men ikke ét eneste regneeksempel på, hvad denne øvelse koster. Jeg er bange for, at den store positivitet, man viser selve ideen, næppe bliver fulgt op, når vi snakker om de konkrete kroner og ører, der skal til at finansiere hverdagen.

Jeg kan sige, at vi i Socialdemokratiet i hvert fald er parat til at se på, hvordan vi kan gøre det bedre for de enkelte borgere, også til den økonomisk rigtige pris, men vi vil ikke betale, hvis det drejer sig om borgernes egentlige rettigheder. Og det er ikke afgørende for os, om det er offentligt eller privat. Det er borgernes rettigheder, der er afgørende, både brugerne og personalet, det vil jeg godt holde for øje, det er meget afgørende for os.

(Kort bemærkning).

Kofod-Svendson (KRF):

Jeg vil gerne henlede hr. Jørn Pedersens opmærksomhed på, hvad der står i forslagens bemærkninger. Der er vi netop inde på økonomien og siger, at amtskommunen eller kommunen kun skal være forpligtet til at betale et vist maksimum. Hvis nogen ønsker en høj standard, må de naturligvis betale mere. Det er ikke sådan, at kommunen så skulle være forpligtet til at yde en vis høj betaling, så man kunne danne en selvejende institution og drive den på et meget højt niveau.

Vi forudsætter, at der er kommunal dækning, og så skal der, som vi skriver, erlægges en egenbetaling, der gøres afhængig af den på-

gældende institutions standard. Vi vil meget gerne, også hvis Socialdemokratiet vil være med, finde denne balance, men sådan, at der er en vis minimumsbetaling beregnet ud fra, hvad en institution koster i kommunen. Vil man etablere en selvejende institution, må der også være en brugerbetaling, ligesom der er på fri-skoleområdet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 105:

Forslag til lov om personlig assistance til handicappede i erhverv.

Af arbejdsministeren (Kirkegaard).
(Fremsat 7/11 91).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jan Petersen (S):

Må jeg indledningsvis sige, at det er godt, dette forslag endelig kom. Det har taget 10 år at få problemstillingen ført frem til, at der kan vedtages en endelig lovgivning. Inden jeg går ind i vores bemærkninger til lovforslaget, skal jeg derfor komme med en kort bemærkning om situationen i 1991.

Vi er bekendt med, at der er personer, som er omfattet af forsøgsordningen, som ikke kan afslutte forsøget ved årets udgang, fordi der er mangel på bevillinger. Det er en problemstilling, som jeg nævner her, fordi jeg synes, det kunne være interessant, om ministeren ville bekræfte eller afkræfte over for Folketinget, at den situation stadig væk eksisterer. Det har

[Jan Petersen]

nemlig den betydning, at vi i forbindelse med lovforslagets behandling bliver nødt til at sikre os, at der er overensstemmelse imellem den måde, vi beskriver bevillingssikringen i loven på, og så det, der rent faktisk er bevillingssituationen. Det er det første punkt, som Socialdemokratiet vil studere nærmere og gerne drøfte med ministeren under lovforslagets udvalgsbehandling.

Så vil jeg nævne tre mindre problemer, som vi vil drøfte nærmere med ministeren med det udgangspunkt, at vi gerne medvirker til vedtagelsen af dette forslag, sådan at det kan træde i kraft den foreslåede dato, nemlig ved indgangen til det nye år.

Det første punkt, vi godt vil drøfte lidt nærmere med ministeren, er, hvilken personkreds forslaget omfatter. Efter det, vi ved om forsøgsordningen, er den korrekt beskrevet, men man kan forestille sig, at der er handicapgrupper, som ikke har anvendt forsøgsordningen særlig meget, men hvor det kunne være relevant, at de fik øje på den mulighed. Jeg tænker her bl.a. på personer med bevægelseshandicap.

Man kan også forestille sig, at personer med psykiske handicap kunne have noget at gøre gældende, og i den forbindelse vil vi godt se nærmere på, hvordan handicaporganisationerne har anvendt ordningen og kan forventes at anvende ordningen, idet vi mener, det er en ordning, som i den grad bør nyde fremme i brede kredse.

Det andet punkt er, at ministeren i lovforslagets § 5 fastlægger tilskuddets størrelse til den overenskomstmæssige timelønssats for studenter inden for statens område, men med den mulighed, at man for tegnsprogstolkning kan gå højere op. Her vil vi godt sikre os, at den studentsats står i et rimeligt forhold til den konkrete aflønning i nogle bestemte situationer ud over tegnsprogstolkning, f.eks. hvis en handicappet beskæftiger sig med arbejdsopgaver, der kræver assistance til sproglige problemer.

Det tredje punkt er spørgsmålet om, hvem der skal afgøre det. Vi synes, det er udmærket, at afgørelsen samles i arbejdsformidlingen, og at Arbejdsmarkedsnævnet skal være ankeinstans, for vi er enige i, at der skal være en ankeinstans, så man kan få prøvet et eventuelt afslag, men er det helt rigtigt at placere ankeinstansen på det samme niveau, som selve tilkendelsen sker på?

Endelig er der et lille spørgsmål, som jeg håber ministeren enten nu eller under udvalgsbehandlingen vil klargøre for os. Hvad skal ministerbemyndigelsen til at begrænse tilskuddets størrelse anvendes til? Det har tydelig sammenhæng med det, jeg sagde indledningsvis, nemlig at der, efter det jeg har fået oplyst, har været bevillingsproblemer i 1991. Vi kunne godt tænke os at få afklaret nærmere, om den ventil, som det kaldes i bemærkningerne, skal anvendes til at forkorte antallet af måneder, man kan få støtte i løbet af et år, eller til at nedsætte støttebeløbet i løbet af året.

Jeg vil gerne have det nærmere forklaret og håber, at det kan ske hurtigt, så vi kan vedtage lovforslaget i god og bred enighed.

Ministeren bør nok invitere os til en kop kaffe, og så håber vi, at problemerne kan løses.

Pia Christmas-Møller (KF):

Fra konservativ side er vi utrolig glade for dette lovforslag, der bygger på en forsøgsordning, som har haft stor succes. Vi synes, det er godt, at ministeren har medtaget de selvstændige, sådan at de også kan blive omfattet af reglerne for støtte, for vi synes, det er utrolig vigtigt, at handicappede får en reel chance for at udnytte deres evner og kvalifikationer på arbejdsmarkedet.

Så vi kan kun give det den varmeste anbefaling og håber på en hurtig og smidig udvalgsbehandling.

Helge Sander (V):

Fra Venstres side skal det heller ikke skorte på en positiv melding. Vi er også vældig tilfreds med, at vi nu følger den periode op, hvor det var et forsøg, der jo gik så godt, næsten uanset hvem man taler med. Så et klart og rungende ja fra Venstre.

Vi ser to helt klare fordele ved det. Rent menneskeligt er der ikke tvivl om, at der her er tale om et virkelig positivt lovforslag, og ser vi økonomisk på det, fæster vi os ikke så meget ved de 7 mio. kr., der står opført i lovforslaget, for de vil sikkert blive brugt for at fremme intentionerne i det, og vi tror såmænd, at set i en helhed vil det være en besparelse.

Vi har ingen betænkeligheder ved at fremme dette lovforslag mest muligt.

Tommy Dinesen (SF):

[Tommy Dinesen]

Jeg skal også på SF's vegne håbe, at dette forslag ryger hurtigt igennem. Jeg kunne forstå, at den socialdemokratiske ordfører havde en del spørgsmål, og jeg vil håbe, de besvares hurtigt. Jeg vil næsten sige uden at rose regeringen alt for meget, at det her er ugens gode gerning.

Så vi håber på en hurtig behandling af forslaget og støtter det fuldt ud.

Poul Nødgaard (FP):

Fremskridtspartiet er positivt over for intentionerne i det foreliggende forslag. Det er human at yde hjælp til, at handicappede kan fungere i et erhverv, og vi har også noteret, at det gælder både for lønmodtagere og erhvervsdrivende, og det er en vældig positiv ting.

Jeg må konstatere, at fagbevægelsen ikke har taget initiativ til, at handicappede kan fungere i et erhverv. Her var ellers et område, hvor fagbevægelsen meget nemt kunne have brugt nogle af sine enorme økonomiske ressourcer på sand solidaritet med de personer, der er ægte svagt stillet. Solidaritet er åbenbart et begreb, der ikke bruges i virkelighedens verden, men kun i Socialdemokratiets opskruede retorik.

Vi lægger megen vægt på, at forslaget ikke påfører erhvervslivet indirekte eller direkte udgifter, for der er nemlig ikke råd til at forøge erhvervslivets omkostninger. Hvis erhvervslivet får påført store omkostninger, vil resultatet være flere konkurser og større arbejdsløshed.

Vi vil gå aktivt og positivt ind i udvalgsarbejdet, men lægger som sagt vægt på, at samtlige økonomiske konsekvenser bliver meget grundigt belyst, herunder om de 7 mio. kr., der er optaget på finansloven for 1992, antages at kunne holde. Jeg ved ikke, om der foreligger beregninger på dét.

Men vores positive medvirken til forslaget.

Addi Andersen (CD):

CD's ordfører kan ikke være til stede, hvorfor jeg skal fremføre følgende:

I CD glæder vi os over, at forsøgsordningen har virket. Det er meget vigtigt, at handicappede bliver deltagere i erhvervslivet og i samfundet generelt.

Derfor vil CD gerne medvirke til at gøre ordningen permanent.

Lone Dybkjær (RV):

Også Det Radikale Venstre kan tilslutte sig forslaget og ser frem til en hurtig udvalgsbehandling med afklaring af bl.a. de spørgsmål, som den socialdemokratiske ordfører rejste.

Jeg er for så vidt enig med ordføreren for Fremskridtspartiet i, at man må konstatere, at denne type opgaver ikke løser sig selv, forstået på den måde, at det ikke er noget, arbejdsgiverne eller fagforeningerne vil løse. Derfor er det en typisk offentlig opgave, og det synes jeg sådan set også er rimeligt nok. Det er et af de områder, hvor der overhovedet ikke kan være nogen tvivl om, at det offentlige skal træde til – mere måske end på så forfærdelig mange andre områder.

Jeg er sådan set også enig med hr. Poul Nødgaard i, at det ikke kan nytte, at vi pålægger virksomhederne nogle opgaver i denne sammenhæng, der vil medføre ekstra udgifter. Derfor har jeg heller ikke været tilhænger af den vismand, der sagde, at man skulle lave tvangsansættelser af den ene eller den anden slags. Jeg tror ikke, det giver den rigtige motivation.

Jeg tror derimod, det er rigtigt at prøve med en gulerodsmetode, og dette er i hvert fald en gulerodsmetode på den måde, at man neutraliserer handicappede. Vi kan spørge os selv, om det er en tilstrækkelig gulerod, og det er jeg ikke overbevist om at det i alle sammenhænge er. Jeg synes, det er godt, at vi får taget dette skridt, men jeg vil allerede nu sige, at vi i Det Radikale Venstre arbejder med, hvilke forslag man i øvrigt kunne forestille sig til gulerodsmetoden, når det drejer sig om forskellige handicappede og deres erhvervsdeltagelsesmuligheder.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Det, der bringer mig på talerstolen, er fru Lone Dybkjær's bemærkning til mig. Det, jeg ville fremhæve med det, jeg sagde, der måske kunne misforstås lidt, var, at jeg sådan set går ind for lovforslaget, også at staten skal ind i det. Jeg kom med den sidebemærkning, at det ikke ville være urimeligt, om vi en gang imellem så dansk fagbevægelse og noget af dens enorme formue komme lønmodtagerne til gavn. Det er kendt i dette land, at fagbevægelsen ligger inde med en milliardformue, og det

[Poul Nødgaard]

kunne være rart, hvis den en gang imellem viste sig på banen over for de svagest stillede i samfundet.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Det, der kalder mig herop, er bl.a. fru Lone Dybkjærs indlæg, der også berørte de handicappedes muligheder på arbejdsmarkedet. Vi vil som de andre partier gerne støtte forslaget, og man skal udelukkende tage de ord, jeg anvendte, som en saglig melding om, hvordan vi gerne vil arbejde med stoffet i udvalget, for hensigten med at tage fat på handicappedes forhold på arbejdsmarkedet er god.

Hr. Poul Nødgaard behøver ikke at gøre dansk fagbevægelse værre, end den er. Den kan formodentlig tale for sig selv, men jeg vil sige, at bl.a. inspireret af os, men også af mange andre gode kræfter i folketingsalen arbejder der rent faktisk i øjeblikket et førtidspensionsudvalg, hvor netop førtidspensionisters, herunder handicappedes, muligheder for at komme på arbejdsmarkedet skal drøftes ganske nøje, og mig bekendt arbejder dansk fagbevægelse vældig positivt i det udvalg.

Vi er meget enige i, at det er en central opgave, når vi skal have dem, vi lidt negativt kunne kalde udstødte, engageret og med på arbejdsmarkedet, og vi ser i og for sig arbejdsministerens forslag som et vældig godt lille bidrag til den proces.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg er helt enig med hr. Jan Petersen i, at der ingen grund er til at gøre fagbevægelsen værre, end den er, hvad dette angår, det klarer den helt selv eller har i hvert fald gjort det. Vi er nogle, der husker Dansk Folke-Ferie, som jo er under stærk indflydelse af en række fagforeninger, og deres optræden over for nogle handicapgrupper for ikke så forfærdelig mange år siden.

All right, lad os håbe, at de har ændret signaler, og lad os tage fat i det positive, men hr. Poul Nødgaard har fuldstændig ret, når han kommer med en klar opfordring til fagbevægelsen om at tage hånd om denne gruppe og vise ægte solidaritet, det er der behov for. Der er for den sags skyld også behov for en forstå-

else fra arbejdsgiverside, men jeg synes nok, at det er en sag, der er værd at tage seriøst i fagbevægelsen.

Så den opfordring, der er kommet fra Fremskridtspartiet, vil jeg gerne på De Konservatives vegne bakke fuldt og helt op bag.

Glønborg (KRF):

Det hænder somme tider, man må sidde lidt beskedent og vente til sidst, men jeg skal ikke gøre det langt.

Kristeligt Folkeparti er meget glad for, at vi i sin tid medvirkede til, at denne forsøgsordning kom i gang, og vi er meget glade for, at den har givet et godt resultat.

Vi førte allerede ved vore første udtalelser til regeringen i forbindelse med finanslovdrøftelserne frem, at vi absolut ønskede denne ordning gjort permanent, og derfor er vi meget glade for, at der nu ligger et forslag på bordet, og når vi er så mange i denne sal, som mener, at dette er rigtigt, ser det ud til at blive en god permanent ordning.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Jeg skal blot sige tak for den venlige, ja, man kan vel næsten sige varme modtagelse, som forslaget har fået. Nu gælder det om at få det vedtaget i så god tid som muligt inden 1. januar, og jeg vil meget gerne være udvalget behjælpelig med, at vi kan få en hurtig udvalgsbehandling. Der er mange, der vil blive glade den dag, hvor disse forhold er helt afklaret.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 91: